CEBI

HØJDEPUNKTER 2024

CENTER FOR ECONOMIC BEHAVIOR & INEQUALITY

Mange nye publikationer
CEBI-forskere fik i år publiceret eller accepteret 27 artikler i videnskabelige tidsskrifter.

Hvad driver opbakning til omfordeling i samfundet?
En artikel i Proceedings of the National Academy of Sciences (PNAS) af Kreiner, Leth-Petersen og Olufsen sammen med eksterne CEBI-medlemmer Epper og Fehr bidrager med nye svar på dette spørgsmål. Ud over traditionelle egoistiske motiver for omfordeling forudsiger teori om ulighedsaversion, at individer ikke kan lide fordelagtig ulighed (at have mere end mindre velstillede) samt ufordelagtig ulighed (at have mindre end mere velstillede), og at disse to motiver driver folks støtte til offentlig omfordelingspolitik samt deres valg af privat omfordeling (velgørende donationer). De nye resultater bekræfter disse teoretiske hypoteser om menneskelig adfærd ved at bruge en unik kombination af eksperimenter, der måler folks ulighedsaversion, spørgeskemainformation om deres støtte til offentlig omfordeling og registerdata, der afslører deres faktiske donationer til velgørenhed.

Kønsulighed og børns rolle
Tidligere CEBI forskning har dokumenteret et stort, vedvarende indkomsttab for kvinder ved at få børn – uden effekt på mænd – og har fået stor opmærksomhed, herunder en pris for bedste forskningsartikel, omtale i en Netflix feature og omtale i den årlige økonomiske rapport fra den amerikanske præsident. Gørtz, Jørgensen, Kristiansen, Sander og Søgaard har publiceret tre nye artikler om dette emne, som bl.a. viser at børns effekt på kønsulighed også gælder bedsteforældrene som følge af et lavere arbejdsudbud blandt bedstemødre efter børnebørns fødsel. Resultaterne evaluerer også konsekvenserne af den nye øremærkede barsel vedtaget af EU, som har succes med at øge barsel for fædre, men også reducerer forældres samlede barselstid.

Hvordan spredte COVID-19 sig?
CEBI bidrog under COVID-19-pandemien med forskning om, hvordan man kan stimulere vaccinationsadfærd, samt om de økonomiske konsekvenser af forskellige politiske tiltag. En ny artikel i PNAS af Andersen og Johannesen bidrager til forståelsen af pandemiens spredning. Studiet kombinerer data fra kortbetalinger, som afslører, hvor og hvornår personer besøgte butikker, med testdata, der viser, hvornår de var smittet. Resultaterne viser, at eksponering for en smittet person i en butik er forbundet med en signifikant højere smitterisiko efterfølgende. Ifølge estimaterne har smitte mellem butikskunder bidraget væsentligt til spredningen af COVID-19-pandemien.

Vigtige forskningsresultater undervejs
CEBI har en række nye forskningsresultater på vej. Seks forskningsartikler har opnået revise-and-resubmit-status hos de mest prestigefyldte tidsskrifter inden for økonomi (de såkaldte top-fem tidsskrifter). Selvom dette ikke garanterer endelig publicering, er det sandsynligt, at nogle af artiklerne bliver accepteret og dermed vil supplere de 12 artikler, CEBI allerede har fået publiceret i disse tidsskrifter.

Organisering af centrale forskningsarrangementer
CEBI-medlemmer organiserede otte forskningsarrangementer. Dette inkluderer workshops med fokus på arbejdsudbud og ulighed i familier samt om tidlige investeringer, familiers trivsel og børns udvikling, organiseret af Jørgensen og Wüst. CEBI var desuden vært for Nordic Public Policy Symposium, hvor Kreiner og Søgaard sad i programkomitéen, og hvor eksternt CEBI-medlem Henrik Kleven fra Princeton var hovedtaler. Derudover var Daysal medlem og områdekoordinator i den videnskabelige komité for European Economic Association (EEA) Congress 2024, som fandt sted i Rotterdam.

Forskningsophold og gæsteforskere
Faglig sparring og idéudveksling er afgørende og foregår ikke kun i forbindelse med konferencer og formelle arrangementer. I løbet af året havde CEBI 24 gæster, som holdt seminarer og deltog i individuelle møder med CEBI's forskere og ph.d.-studerende. Blandt gæsterne var blandt andre Marianne Page fra UC Davis, Shoshana Vasserman fra Stanford University, Ami Ko fra Georgetown University, Xavier Jaravel fra London School of Economics, Anna Dreber Almenberg fra Stockholm School of Economics og Teodora Boneva fra University of Bonn. Tre yngre forskere (ph.d.-studerende og postdocs) var på længerevarende ophold hos CEBI. CEBI's seniorforskere Daysal, Ejrnæs og Wüst var selv på længerevarende forskningsophold ved henholdsvis Institute of Labor Economics (IZA) i Bonn, Princeton University og University of Amsterdam, mens CEBI's ph.d.-studerende Fugleholm, Hartmann, Lorentzen og Petersen var på længerevarende ophold ved European University Institute i Firenze, New York University, Oxford University og Stanford University.

Forskningsbevillinger til unge talenter
Druedahl, Jørgensen og Nielsen har tidligere modtaget Sapere Aude- og Semper Ardens-forskningsbevillinger. I år modtog Christina Gravert en Semper Ardens-bevilling fra Carlsbergfondet til et projekt, der skal bidrage med viden om adfærds betydning for teknologianvendelse – herunder en bedre forståelse af, hvorfor husholdninger ikke vælger de mest effektive og billigste energiløsninger. To ph.d.-studerende fra CEBI har tidligere modtaget Fulbright-legater. I år modtog Hartmann et Fulbright-legat til et forskningsophold hos CEBI's eksterne medlem Andrew Caplin ved New York University.

Fem CEBI-medlemmer i fire ekspertkommissioner
CEBI-forskere yder ofte formel og uformel rådgivning til beslutningstagere. Fem CEBI-medlemmer deltog i fire ekspertkommissioner, som i 2024 afleverede deres endelige konklusioner. Gørtz var medlem af Ekspertudvalget for Socialområdet, mens Druedahl og Johannesen var medlemmer af Ekspertgruppen for Fremtidens Erhvervsstøtte. Kreiner var medlem af Ekspertgruppen for en Grøn Skattereform og forperson for Ekspertgruppen for Fremtidens Beskæftigelsesindsats, hvor også Søgaard deltog. Mette Ejrnæs er i øjeblikket medforperson for De Økonomiske Råd. Kreiner var blandt de 50 mest citerede eksperter i danske medier i 2024.

Center for Economic Behavior and Inequality (CEBI) er et center-of-excellence ved Københavns Universitet, etableret i 2017, og finansieret af en bevilling fra Danmarks Grundforskningsfond. CEBI's mål er at forstå betydningen af adfærd og holdninger for udviklingen af ulighed i samfundet i indkomst, rigdom og mange andre udfald. Yderligere information findes på www.econ.ku.dk/cebi.

Danmarks Grundforskningsfond
Danish National Research Foundation